

596 pienp. h. f. b. f.

Ålands

**Däggdjur, Foglar,
Amphibier och Fiskar,**

upptecknade

af

C. E. Bergstrand.

H. P. 6. 7.
596 pieng.

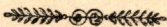
Ålands

**Däggdjur, Foglar,
Amphibier och Fiskar,**

upptecknade

af

C. E. BERGSTRAND.

**WESTERÅS,
D. Jorssell,
1852.**

Egnad

åt

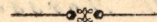
mina

Vänner på Åland

såsom ett bevis

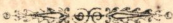
af

Tacksamhet, Högaktning och Tillgifvenhet.

Då jag under sistförflutne sommar genomreste de flesta delar af Åland, i ändamål att undersöka denna ögruppss Flora, sysselsatte jag mig äfven med att samla uppgifter rörande dess Fauna. Jag var nog lycklig, att dervid erhålla så rikhaltiga notiser i zoologiskt hänseende, att den Katalog, hvilken upprättades öfver Ålands däggdjur, foglar, amphibier och fiskar, kunde anses någorlunda fullständig. I anledning deraf finner jag mig föranlåten att offentliggöra resultatet, alldenstund, mig veterligen, ingen förteckning öfver Åländska djur i sednare tider blifvit utgifven. Likasom Åland i botaniskt och geologiskt afseende är af ganska stort värde, likaså torde ej heller bekantskapen med dess Fauna sakna allt intresse, isynnerhet som man derigenom kan få tillfälle att anställa en jemförelse mellan Åland och de under samma polhöjd liggande delar af Sverige och fasta Finland. Öland och Gottland hafva i flera årtionden ådragit sig naturforskarens synnerliga uppmärksamhet, men länge har man dröjt med att vända sin blick på den Åländska ögruppen, oaktadt densamma är af största vigt att känna, för att vinna en allmän öfversigt af Östersjöns Flora och Fauna. I Tidskriften »Nya Botaniska Notiser» för år 1854 har jag redan meddelat mina botaniska observationer på Åland, hvarföre jag här

endast vill angifva de zoologiska. Det vigtigaste af öflockens Geografi och naturutseende finnes der angifvet, hvarföre jag nu förbigår detta och omedelbart öfvergår till framställningen af den ifrågavarande djurförteckningen.

— — — — —

*Förteckning på de däggdjur, foglar,
amfibier och fiskar, hvilka blif-
vit observerade på fasta Åland
och kringliggande öar.*

I. Mammalia. Däggdjur.

A. Feræ. Rofdjur.

a. Egentliga Rofdjur.

<i>Felis domestica</i> ;	Katt;	Riða.
<i>F. cervaria</i> ;	Kattlo.	
<i>F. Virgata</i> ;	Warglo;	Ilwes.
<i>Mustela Erminea</i> ;	Hermelin, Lekatt;	Rärppä, Lumikko.
<i>Martes sylvestris</i> ;	Skogsmård;	Näätä.
<i>Lutra vulgaris</i> ;	Utter;	Saukko, Saarwa.
<i>Meles Taxus</i> ;	Gräfsvin, Gräfling;	Mäfrä.
<i>Canis Lupus</i> ;	Warg;	Suşi, Hukka.
<i>C. familiaris</i> ;	Hund;	Koira.
<i>C. Vulpes</i> ;	Räf;	Repo, Kettu.
<i>C. Lagopus</i> ;	Fjellräf;	Naali.

b. Insektätande Rofdjur.

<i>Talpa europæa</i> ;	Mullvad;	Myrä, Myyrä.
<i>Sorex vulgaris</i> ;	Näbbmus;	Karja-hiiri.
<i>S. fodiens</i> ;	Vatten-Näbbmus.	
<i>Erinaceus europæus</i> ;	Igelkott.	

B. Glires. Gnagare.

<i>Mus Rattus</i> ;	Svart Råtta;	Rotta.
<i>M. decumanus</i> ;	Brun Råtta;	Kirkko=hiiri.
<i>M. sylvaticus</i> ;	Skogsråtta;	Mätthä=hiiri.
<i>M. Musculus</i> ;	Husråtta;	Hiiri.
<i>Lemmus medius</i> ;	Jordråtta;	Maa=hiiri.
<i>L. agrestis</i> ;	Gråbrun Markmus.	
<i>Sciurus vulgaris</i> ;	Ekorre;	Drawa.
<i>Lepus canescens</i> ;	Mohare;	Jänis.
<i>L. borealis</i> ;	Nordhare.	
<i>L. Cuniculus</i> ;	Kanin.	

C. Solidungula. Enhofvade.

<i>Equus Caballus</i> ;	Häst;	Hevonen.
-------------------------	-------	----------

D. Pecora. Tvåklöfvade.

<i>Capra Hircus</i> ;	Get;	Buffi.
<i>Ovis Aries</i> ;	Får;	Lamma.
<i>Bos Taurus</i> ;	Oxe;	Härkä.

E. Belluæ. Mångklöfvade.

<i>Sus Scrofa</i> ;	Svin;	Sifa.
---------------------	-------	-------

F. Chiroptera. Flädermöss.

<i>Vespertilio murinus</i> ;	Flädermus, Nattblacka;	Nö-Lepakko.
<i>V. auritus</i> ;	Långörad Läderlapp;	Nahka=Siikka.

G. Phocæa. Skälar.

<i>Phoca vitulina</i> ;	Spräcklig Skäl;	Hyle.
<i>P. annellata</i> ;	Ringlad Skäl.	
<i>Halichærus grypus</i> ;	Gråskäl;	Korppa.

H. Cetacea. Hvalar.

<i>Delphinus Phocæna</i> ;	Tumlare.
----------------------------	----------

II. Aves. Foglar.

A. Accipitres. Roffoglar.

<i>Falco Subbuteo</i> ;	Lärfalk.	
<i>F. Lithofalco</i> ;	Stenfalk.	
<i>F. Tinnunculus</i> ;	Tornfalk.	
<i>F. palumbarius</i> ;	Dufhök;	Haukka.
<i>F. Nisus</i> ;	Sparfhök;	Warpuishaukka.
<i>F. Albicilla</i> ;	Hafsörn;	Meri-Sääksi.
<i>F. Haliaetus</i> ;	Fiskljuse, Fiskörn;	Kalasaaksi.
<i>F. Milvus</i> ;	Glada;	Sääksi.
<i>F. Buteo</i> ;	Wråk, Ormvråk, Dyvåk.	
<i>Strix funerea</i> ;	Hökuggla;	Pöllöhoukka.
<i>S. passerina</i> ;	Sparfuggla;	Pikkupöllö, Tarhapöllö.
<i>S. Bubo</i> ;	Berguf;	Hyypä, Huhtaja.
<i>S. Otus</i> ;	Skogsuf.	
<i>S. Aluco</i> ;	Kattuggla, Haruggla, Riipöllö.	

B. Passeres. Sparffoglar, Vandrare.

<i>Cuculus canorus</i> ;	Gök;	Käfi.
<i>Picus Martius</i> ;	Spillkråka;	Palokärki, Tilli.
<i>P. viridis</i> ;	Grönspink, Wedknarr, Gröngöling;	Hontakoro.
<i>P. major</i> ;	Stora Hackspetten;	Tikka.
<i>P. minor</i> ;	Lilla Hackspetten;	Wähä-Tikka.
<i>Jynx torquilla</i> ;	Göktyta.	
<i>Caryocatactes guttatus</i> ;	Nötknäcka, Nötkråka, Ollonskrika;	Hohka.
<i>Sturnus vulgaris</i> ;	Stare.	
<i>Corvus Corax</i> ;	Korp;	Korppi.
<i>C. Cornix</i> ;	Kråka;	Waris.
<i>C. Monedula</i> ;	Kaja;	Kaija, Kirko-Kaija.
<i>C. Pica</i> ;	Skata;	Sarafka.
<i>Garrulus infaustus</i> ;	Lafskrika.	
<i>G. glandarius</i> ;	Nötskrika;	Närhi.
<i>Coracias garrula</i> ;	Blåkråka;	Sini-Waris.
<i>Bombycilla garrula</i> ;	Sidensvans;	Souhilintu.
<i>Caprimulgus europæus</i> ;	Nattskära;	Kehtäjä.

<i>Cypselus Apus</i> ;	Tornsvala, Ringsvala;	Cirri.
<i>Hirundo rustica</i> ;	Ladusvala, Saxsvala;	Päästynen.
<i>H. urbica</i> ;	Hussvala.	
<i>H. riparia</i> ;	Strandsvala, Jordsvala;	Rantapäästy.
<i>Muscicapa Grisola</i> ;	Grå Flugsnappare.	
<i>M. atricapilla</i> ;	Svart Flugsnappare.	
<i>Turdus pilaris</i> ;	Björktrast, Snöskata;	Hakorastas.
<i>T. musicus</i> ;	Sångtrast, Taltrast;	Mentyrastas.
<i>T. Merula</i> ;	Koltrast;	Mustarastas.
<i>Cinclus aquaticus</i> ;	Strömstare;	Koffitaranka.
<i>Motacilla alba</i> ;	Sädesärta, Ringärta;	Wästäräkki.
<i>M. flava</i> ;	Gulärta, Ängsärta;	Beltorastas, Kyntörastas.
<i>Anthus pratensis</i> ;	Ängpiplärka.	
<i>A. arboreus</i> ;	Trädpiplärka.	
<i>Saxicola Oenanthe</i> ;	Stensqvätta;	Rauniorastas, Huiiri.
<i>S. Rubetra</i> ;	Busksqvätta;	Hiiistakka.
<i>Sylvia hortensis</i> ;	Trädgårdssångare.	
<i>S. Rubecula</i> ;	Rödhakesångare, Rotgel.	
<i>S. phoenicurus</i> ;	Rödstjert;	Ponahäntä.
<i>S. Trochilus</i> ;	Löfsångare;	PajatuiKKinen.
<i>Troglodytes europæus</i> ;	Gärdsmyg.	
<i>Accentor modularis</i> ;	Jernsparf.	
<i>Parus major</i> ;	Talgmes, Talgoxe;	Tiainen, Pakais- tiainen.
<i>P. ater</i> ;	Svartmes;	Musta-tiainen.
<i>P. palustris</i> ;	Kärmmes, Meshätta, Entita;	Suo-tiainen.
<i>P. cæruleus</i> ;	Blåmes;	Sini-tiainen.
<i>Alauda arvensis</i> ;	Sånglärka;	Kiuru.
<i>A. arborea</i> ;	Trädlärka, Skogslärka;	Puu-Kiuru.
<i>A. alpestris</i> ;	Berglärka;	Kallio-Kiuru.
<i>Emberiza miliaria</i> ;	Kornsparf.	
<i>E. citrinella</i> ;	Gulsparf, Gröning;	Sirkkuinen, Kelta- Sirkkuinen.
<i>E. nivalis</i> ;	Snösparf;	Pulmuinen.
<i>Fringilla domestica</i> ;	Gråsparf, Gråfink;	Warpuinen.
<i>F. montana</i> ;	Pilfink.	
<i>F. Cælebs</i> ;	Bofink;	Peipponen.
<i>F. Montifringilla</i> ;	Bergfink, Norrqvint.	
<i>F. cannabina</i> ;	Hämpling.	

<i>Fringilla Linaria</i> ;	Gråsiska.
<i>F. Spinus</i> ;	Grönsiska.
<i>Pyrrhula vulgaris</i> ;	Domherre.
<i>Loxia Pythiopsittacus</i> ;	Stora Korsnäbben.
<i>L. curvirostra</i> ;	Mindre Korsnäbb.
<i>Columba Palumbus</i> ;	Ringdufva.
<i>C. Oenas</i> ;	Skogsdufva, Blådufva; Ryhtynen.
<i>C. domestica</i> ;	Tam Dufva.

C. Gallinæ. Hönsfoglar.

<i>Gallus domesticus</i> ;	Tam Tupp;	Ruffo.
<i>Meleagris Gallopavo</i> ;	Kalkon.	
<i>Tetrao Tetrix</i> ;	Orre;	Tättri, Teuri.

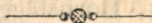
D. Grallæ. Wadare. Sumpfoglar.

<i>Charadrius Hiaticula</i> ;	Stora Strandpiparen, Sandrulling;	Ranta-rauffo, Ranta-Tilleri.
<i>C. minor</i> ;	Lilla Strandpiparen;	Wähäranta-rauffo.
<i>C. apricarius</i> ;	Ljungpiparen, Akerhöna;	Beltokana.
<i>Vanellus cristatus</i> ;	Toffsvipa;	Tiivi.
<i>Hematopus ostralegus</i> ;	Strandskata, Spikgubbe;	Ranta-haraffa.
<i>Grus cinerea</i> ;	Trana;	Kurfi.
<i>Numenius arquata</i> ;	Storspof;	Ryntäjä.
<i>N. phaeopus</i> ;	Småspof, Windspole;	Kouwi, Suo-Kurwitfa.
<i>Tringa subarquata</i> ;	Spofsnäppa.	
<i>T. alpina</i> ;	Kärnsnäppa.	
<i>Totanus hypoleucos</i> ;	Drillsnäppa, Drillglutt;	Rantafipi, Witla.
<i>T. Calidris</i> ;	Rödbenta Snäppan;	Bona-rantafipi.
<i>T. Glareola</i> ;	Grönbenta Snäppan,	Trädglutt.
<i>Scolopax rusticola</i> ;	Morkulla.	
<i>S. major</i> ;	Dubbla Beckasin.	
<i>S. Gallinago</i> ;	Enkla Beckasin, Horrsgök, Himmelsget;	Taiwan-muohi, Wanhapitfa.
<i>Gallinula Crex</i> ;	Ängsknarr;	Satolinto, Ruis-Räaffä.
<i>Fulica atra</i> ;	Sothöna;	Musta-Rana.
<i>Recurvirostra Avocitta</i> ;	Skärflickan.	

E. *Anseres. Simfoglar.*

<i>Sterna Hirundo;</i>	Tärna;	Tiiru, Tiira.
<i>S. Caspia;</i>	Skränmåse, Skräntärna.	
<i>S. nigra;</i>	Svartgrå Tärna.	
<i>Larus canus;</i>	Fiskmåse.	
<i>L. argentatus;</i>	Gråmåse, Gråtrut.	
<i>L. minutus;</i>	Dvergmåse.	
<i>L. marinus;</i>	Hafstrut;	Kalalokka.
<i>L. fuscus;</i>	Sillmåse;	Kalakaija.
<i>L. glaucus;</i>	Stora Hvittruten.	
<i>Lestris parasitica;</i>	Labben.	
<i>Cygnus musicus;</i>	Svan;	Joutsen.
<i>Anser cinereus;</i>	Grågås, Wildgås;	Metsä=hanhi.
<i>A. torquatus;</i>	Prutgås.	
<i>A. domesticus;</i>	Tam Gås;	Hanhi.
<i>Anas Querquedula;</i>	Årta.	
<i>A. Tadorna;</i>	Grafand.	
<i>A. clypeata;</i>	Skedand.	
<i>A. Boschas;</i>	Gräsand;	Heinäforsa.
<i>A. domestica;</i>	Anka;	Suorsa.
<i>A. Penelope;</i>	Wriand, Bläsand;	Tawi.
<i>A. alandica;</i>	Sjöand.	
<i>A. Crecca;</i>	Krickand.	
<i>A. acuta;</i>	Spjutand.	
<i>Fuligula cristata;</i>	Wiggand.	
<i>F. fusca;</i>	Svärta.	
<i>F. nigra;</i>	Sjöörrer, Hafsorre;	Meriteuri.
<i>F. Clangula;</i>	Knipa;	Telkkä, Gotka.
<i>F. Marila;</i>	Bergand.	
<i>F. ferina;</i>	Brunand.	
<i>F. Stellerii;</i>	Alförrädare;	Vanta=Torfa.
<i>F. glacialis;</i>	Alfogel, Alla.	
<i>F. mollissima;</i>	Åda, Ejder;	Sahka, Hauho.
<i>F. spectabilis;</i>	Praktejder, Kamgudunge.	
<i>Mergus Merganser;</i>	Storskrake, Skräcka;	Ajolintu, Köhtä, Lehmäköfelo.
<i>M. albellus;</i>	Salskrake.	
<i>M. Serrator;</i>	Småskrake, Pracka;	Köfelo, Kari= Köfelo.

<i>Carbo Cormoranus</i> ;	Hafstjeder;	Merimettäs, Merimehto.
<i>C. medius</i> ;	Lilla Hafstjedern;	Wähä=Merimettäs.
<i>Podiceps cristatus</i> ;	Hvitstrupig Dopping.	
<i>Columbus arcticus</i> ;	Storlom;	Kuiffa.
<i>C. septentrionalis</i> ;	Smålom, Pricklom;	Wähä=Kuiffa.
<i>Uria Troille</i> ;	Sillgrissla.	
<i>U. Grylle</i> ;	Tobisgrissla;	Särfti=Kuffo.
<i>Alca Torda</i> ;	Tordmule;	Alli.

III. Amphibia. Amphibier.

A. Saurii. Ödlor.

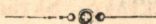
<i>Lacerta agilis</i> ;	Sandödlä;	Sisälisko.
<i>L. vulgaris</i> ;	Vanlig Ödla, Brunödlä.	

B. Serpentes. Ormar.

<i>Anguis fragilis</i> ;	Ormslän, Kopparorm;	Kuyfärme, Kuparfärme.
<i>Vipera Berus</i> ;	Grå Huggorm;	Harmafärme.
<i>V. Cherssea</i> ;	Äsping;	Kärme.
<i>V. Prester</i> ;	Svart Huggorm.	
<i>Coluber Natrix</i>	Tomtorm, Ringorm, Snok;	Musfä= färme.
<i>C. littoralis</i> ;	Strandorm;	Rantafärme.

C. Batrachii. Grodlika djur.

<i>Rana Bufo</i> ;	Padda;	Konna, Kupikonna.
<i>R. Temporaria</i> ;	Groda;	Sammaffo.
<i>Salamandra palustris</i> ;	Wattenödlä.	

IV. Pisces. Fiskar.

A. Ostacanthi. Benfiskar.

a. Taggfenige.

<i>Scomber Scombrus</i> ;	Makrill.	
<i>Gasterosteus pungitius</i> ;	Benunge, Hundstagg.	
<i>G. aculeatus</i> ;	Spigg, Hornstagg;	Rautakala.
<i>Cottus Scorpius</i> ;	Rötsimpa.	
<i>C. Gobio</i> ;	Stensimpa.	
<i>C. quadricornis</i> ;	Hornsimpa.	
<i>Perca fluviatilis</i> ;	Aborre;	Mhwen.
<i>P. Lucioperca</i> ;	Gös;	Ruba.
<i>P. cernua</i> ;	Gers;	Riiski.

b. Mjukfenige.

<i>Salmo Salar</i> ;	Lax;	Sohi.
<i>S. Trutta</i> ;	Laxöring.	
<i>S. Fario</i> ;	Forell;	Torppu.
<i>S. Salvelinus</i> ;	Röding;	Nierä.
<i>S. Lavaretus</i> ;	Sik;	Siika.
<i>S. Eperlanus</i> ;	Nors;	Kuore.
<i>S. Albula</i> ;	Siklöja;	Muje, Mujko.
<i>S. Thymallus</i> ;	Harr.	
<i>Clupea Harengus</i> ;	Sill, Strömning;	Haili, Merenhaili, Silakka.
<i>C. Sprattus</i> ;	Hvassbuk.	
<i>Cyprinus Idus</i> ;	Id;	Säynäs.
<i>C. rutilus</i> ;	Mört;	Särki.
<i>C. Carassius</i> ;	Ruda.	
<i>C. Tinca</i> ;	Linnare, Sutare;	Suutari.
<i>C. Grislagine</i> ;	Stäm.	
<i>C. Aphyia</i> ;	Gli.	
<i>C. Brama</i> ;	Braxen;	Sahna.
<i>C. Alburnus</i> ;	Löja;	Salakka.
<i>C. Cryophthalmus</i> ;	Sarf;	Korpisärki.
<i>C. Ballerus</i> ;	Blicka, Braxenpanka;	Pankkolahna.
<i>Esox Lucius</i> ;	Gädda;	Hauki.

Bellone vulgaris; Näbbgädda.
Gadus Callarias; Småtorsk.
G. Lota; Lake; Matikka.
Pleuronectes Flesus; Flundra, Slätskädda; Kampela.
P. Platessa; Rödspettan, Slätvar.
Cyclopterus Lumpus; Sjuryggfisk.
Muraena Anguilla; Ål; Angeriäs.

c. Toffsgälade.

Syngnathus Ophidion; Hafsnål.
S. Acus; Kantnål.
S. Typhle; Sjönål.

B. *Chondracanthi*. Broskfiskar.

Acipenser Sturio; Stör.

Allmänna Anmärkningar.

Af *däggdjur* finnas således på Åland 36 arter, hvaraf 8 äro tama eller finnas endast såsom husdjur. De flesta varieteter af hunden förekomma. Hästarne äro alla af Finsk race, små, men ihärdiga och snabba kreatur. Fåren äro alla af den allmänna inhemska racen, likaså svin- och nötkreaturen. De vilda däggdjuren hafva ursprungligen invandrat från fasta Finland; Mullvaden, Igelkotten och Skogsrättan m. fl. hafva söderifrån inkommit. Ekorren infördes först 1836 till Lemland med en vedlast från Finland. Förut saknades den alldeles, men förekommer nu öfverallt temligen allmän. Sällsynta äro: Lodjur, Skogsmården, Fjellräfven och Gräfsvinet, hvilka blifvit observerade endast på fasta Åland, såsom i Finström, Jomala och Lemland. Varieteten Svarträf har tvenne gånger blifvit skjuten, neml. af Hr *Jung* och Kapten *Woina*. Endast vintertiden, då hafsvikarne äro isbelagda, infinna sig Wargar och Räfvar inom den södra skärgården, eljest lefva de uti de större skogarne på fasta Åland. I den yttre skärgården äro fiske och skälfångst invånarnes förnämsta näringsyrke. Skälar finnas i mängd och skjutas mest tidigt på våren i Mars månad. Skälskyttarne begifva sig då ut till hafs, stundom 8 till 10 mil från hemmet, och uppehålla sig flera veckor på de yttersta hafsklipporna, för att derstädes möta Skälen, då han kommer söderifrån och går upp att hvila på klipporna. Under hela sommaren fällas också Skälar, ehuru ej i sådan myckenhet, som under islossningen. För närvarande bor Ålands störste skälskytt på Klåfskärf (några smärre holmar mellan Fögle och Kökar); jag besökte honom, och han uppgaf sig vissa somrar hafva erhållit omkring 130 större och mindre Skälar. Många dödas ock, hvilka man sedan ej får reda på, utan sjunka till hafsbotten. Under jagten ligger jägaren i bakhåll, ofta på en annan klippa än der Skälarne befinna sig, och nedlägger flera på en gång, innan han går att uppsamla dem, som blifvit dödade. Uti de smärre vikarne och sunden fångas de ock sålunda, att man passar på, när Skälen tittar upp i vakarne för att hemta luft, och slår honom dervid med yxa eller klubba.

Goda skälbössor äro af ovanlig storlek och fälla djuret på ett anseeligt afstånd. Man anser Skälarnas parningstid inträffa vanligtvis i September, men den ofvannämnde skäl-skytten på Klåfskär försäkrade mig, att den inträffar der i nejden alltid straxt om våren och alldeles icke på sommaren eller hösten. Hvad de särskilda arterna beträffar, så uppgaf man 3 slag, nemligen: 1 Gråskäl och Ståtskäl, 2 Wikareskäl, 3 Morunge- eller Kurlandsskäl; men åtskil-lige naturforskare hafva velat uppställa 5 arter, sålunda: 1 Gråskäl, 2 Ståtskäl, 3 Gråvikare, 4 Svartvikare, 5 Mor-unge. Någongång går Skälen också upp i vikarne till fasta Åland, ehuru sällan. Högst sällan äro Tumlare eller Del-finer synlige i skärgården. För några år sedan fångades tvenne. Fordom hafva äfven Björnar och Elgar funnits, men dessa äro numera utdödde; den sista Elgen blef skjuten 1778 i Lemland. Filfrasen (*Gulo borealis*), Vatten-lemmeln (*Lemmus amphibius*), Bäfvorn (*Castor Fiber*) m. fl. saknas likaledes, men förekomma här och der i Gamla Finland eller Wiborgs Län.

Foglarne uppgå till ett antal af 142 arter, deribland äro 5 tama. Det är märkvärdigt, att Tjeder, Hjerpar, Rapphöns, Ripor, Steglitsor, Nötväckor m. fl. eljest allmän-na foglar, alldeles saknas på Åland, men förekomma der- emot blott några få mil bortom Åländska ögruppen uti Korpo och Nagu eller i närheten af Åbo samt förefrigt i hela Finland. Rara äro följande: Blåkråkan, Strömstaren, Bergfinken, Korsnäbben, Mindre Strandpiparen, Spofsnäp-pan (funnen i Saltvik), Drillsnäppan (på Kökar), Skärflickan (i Lemland), Sillmåsen, Prutgåsen, Årtan (skjuten vid Godby). Berglärkan (*Alauda alpestris*) har blifvit skjuten vid Deger-by af Tullförvaltaren Hr J. H. Caloniüs, och Sothönan (*Fulica atra*) vid Godby af Hr Doktor *Tapeniüs*. Sjöanden (*Anas alandica*) bör närmare undersökas, huruvida en så-dan ny art verkligen finnes. Den uppgifves först vara funnen af Hr Assessor Doktor *Lindroth* och beskrifves af Prof. *Spärrman* sålunda: »*Anas alandica*: subtus sordide alba, supra nigro, ferrugineo alboque varia, Scapularibus plumis nigris margine ac lineis disci albo ferrugineis, antice in angulum coalescentibus variegata, rostro pedibusque nigris.» Kajan, Sidensvansen, Björktrasten äro vanligen

öfvervintrande; Tranan och Svanen stanna om vårarne några dagar under flyttningen, men qvarblifva föröfrigt icke. Nötkrakan kommer vissa år i anseelig mängd, andra år alldeles icke. Till skärgårdens behag bidrager den mängd af sjöfogel, som i stora härar samlas härstädes om vårarne. En resa bland dessa, eljest kala och ödsliga, hafsklippor blir derigenom både angenäm och intressant, ty de tusentals vattenfoglarna åstadkomma liflighet och väcka främlingens uppmärksamhet öfverallt. Ett oräkneligt antal sjöfogel fälles årligen af inbyggarne och mångens välstånd och bergning bero på fångsten deraf. I skärgården norr om fasta Åland är fångsten af så väl fogel som Skälur i allmänhet mindre vinstgifvande. Till berättelsen om Svalans natur, att under vintern ligga i dvala på sjöbotten, må anföras den af numera aflidne *Prosten Fagerlund* afgifne försäkran, att Svalor blifvit ur sjön upphemtade i isnot uti *Ingo Socken* af södra Finland. Apothekaren *Hr Stigzelius* på *Korpogård*, hvilken meddelade mig uppgiften, hyste äfven sjelf samma tanke och var till och med öfvertygad, att en del Svalor sålunda öfvervintra. Han grundade denna öfvertygelse äfven på egna iakttagelser.

Amphibierna äro få, blott 11 arter hafva blifvit antecknade. *Kopparormen* och *Äspingen* (funnen i *Jomala*, *Lemland* och på *Kökar*) äro sällsynta; de öfriga ormarne förekomma ytterst talrikt. *Snoken* och *Strandormen* hafva vanligtvis blifvit förenade under benämningen *Coluber Natrix*, men jag har här fört dem under skiljda arter, emedan de både till utseende och lefnadssätt äro väsendtligen åtskiljde. *Strandormen* är grå, med gula fläckar på ömse sidor af hufvudet, lefver bland stenar utmed stränderna och uppehåller sig ofta i vattnet. Han simmar stundom öfver från den ena stranden till den andra, oaktadt afståndet ibland är mera än en half mil. På fjärden vid *Nätö* träffade jag en sådan, stadd på öfverfarten öfver viken. Vid *Marsundet* pläga de ock simma öfver mellan *Eckerö* och *Hammarland*. Han hvilar i vattnet sålunda, att han lägger kroppen i flera ringar inom hvarandra, hvarigenom han kan hålla sig flytande på vattenytan. På vissa stränder och holmar träffas han i otrolig myckenhet.

Af fiskar eger Åland 44 arter. Sällsynta äro: Makrill, Gers, Lax, Linnare, Näbbgädda och Stör. Torsk fiskas vid Kökar, ehuru i ringa mängd. Braxen, Gös, Ruda, Sarf, m. fl. finnas endast i sött vatten och träffas således endast i vikarne och sjöarne på fasta Åland. Strömning fångas ansenligt och utgör många öboers enda näringsfång. Stor Strömning kallas Wilding och Simphanarne benämnas Orklor.

Der jag så kunnat, har jag i Katalogen anført de Finska namnen jemte de Svenska, hvilket inom Finland naturligtvis måste ega ett särskildt intresse, i synnerhet som denna uppsats äfvenledes afser en till Finland hörande ögrupp. Må man således ej anse detta förfarande obehörigt eller gagnlost. Ehuru denna djurförteckning visserligen är i många afseenden ofullständig och bristfällig, så torde den dock kunna anses såsom en uppräning till en noggrannare och mera omfattande beskrifning öfver Åland i zoologiskt hänseende.

Jag begagnar här tillfället att få uttrycka min innerliga tacksamhet och erkänsla för de män, hvilka beredvilligt gått mig tillhanda med råd och upplysningar. Särskildt må jag hembära min hjertliga och varma tacksägelse till Provincial-Läkaren Chir. & Med. Doktorn och Phil. Mag. C. N. A. *Tapenius*, hvilken haft all möda ospard, för att rikta mina uppgifter och göra Katalogen så fullständig som möjligt. Om de af mina vänner på Åland, som intressera sig för saken, framdeles vilja meddela mig ytterligare tillägg och rön, så skola dessa uppgifter tacksamt och med största nöje emottagas och omsorgsfullt antecknas.

Altså... (mirrored text bleed-through from the reverse side of the page)

Der... (mirrored text bleed-through from the reverse side of the page)

Jag... (mirrored text bleed-through from the reverse side of the page)

... (mirrored text bleed-through from the reverse side of the page)

k. P. 6. 7.
Bergström

Pris: 8 sk. B.co.

100

HY VIIKIN TIEDEKIRJASTO

1150199508